

OBČINA GORNJA RADGONA
Partizanska cesta 13, Gornja Radgona

PREDLOG

OPERATIVNI NAČRT
UKREPANJA OB MANJŠIH NESREČAH Z
NEVARNIMI SNOVMI IN NENADNIH ONESNAŽENJIH
VODOTOKOV
V OBČINI GORNJA RADGONA

Verzija 1.0

	Organ	Datum	Podpis odgovorne osebe
Izdelal	Občinska uprava občine Gornja Radgona – strokovni sodelavec za Civilno zaščito	September 2016	<hr/> Marjeta ERDELA
Odobril	Poveljnik Civilne zaščite občine	Oktober 2016	<hr/> Ivan KRAMBERGER
Sprejel	Župan Občine Gornja Radgona		<hr/> Stanislav ROJKO
Skrbnik	Anton ROŽMAN, član Štaba CZ občine G. Radgona	Sklep št. 209/2016	<hr/>
Mnenje o usklajenosti	MORS, URSZR – Izpostava Murska Sobota	Dopis št. 8422-15/2016-5 – DGZR, z dne 21.11.2016	

VSEBINA	Stran
---------	-------

1. NEVARNE SNOVI	3
1.1 Uvod	3
1.2 Viri nevarnosti	3
1.3 Nesreče z nevarnimi snovmi	5
1.3.1 Dosedanji primeri nesreč z nevarnimi snovmi.....	6
2. OBSEG NAČRTOVANJA.....	7
2.1 Temeljne ravni načrtovanja	7
2.2 Načela zaščite, reševanja in pomoči	7
3. KONCEPT ZAŠČITE REŠEVANJA IN POMOČI OB MANJŠIH NESREČAH Z NEVARNIMI SNOVMI IN NENADNIH ONESNAŽENJIH VODOTOKOV	9
3.1 Temeljne podmene	9
3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja.....	9
3.2.1 Koncept odziva ob manjši nesreči z nevarnimi snovmi	9
3.3 Uporaba operativnega načrta ukrepanja.....	10
4. UKREPANJE OB MANJŠIH NESREČAH Z NEVARNIMI SNOVMI IN NAGLIH ONESNAŽENJIH VODOTOKOV	11
4.1 Obveščanje o nesreči	12
4.1.1 Posredovanje podatkov o nesreči	12
4.2 Aktiviranje sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč.....	12
4.2.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz državne pristojnosti na območju občine.....	12
4.3 Obveščanje pristojnih organov in strokovnih služb	14
4.3.1 Obveščanje in informiranje pristojnih organov in strokovnih služb	14
4.3.2 Obveščanje javnosti.....	15
4.4 Izvajanje nalog zaščite in reševanja ter nujnih zaščitnih ukrepov	17
4.4.1 Požarno varnostni ukrepi in tehnično reševanje.....	19
4.4.2 Evakuacija ogroženega prebivalstva ter zaklanjanje oziroma zadrževanje v zaprtih prostorih.....	19
4.4.3 RKB dekontaminacija.....	20
4.5 Zaključek intervencije.....	20
5. POROČILO O NESREČI	Napaka! Zaznamek ni definiran.
6. RAZLAGA POJMOV IN SEZNAM OKRAJŠAV	22

6.1	Razlaga pojmov	22
6.2	Seznam okrajšav	22
7.	SEZNAM PRILOG IN DODATKOV	23
7.1	Skupne priloge	23
7.2	Posebne priloge	23
7.3	Skupni dodatki	24
7.4	Posebni dodatki	24

1. NEVARNE SNOVI

1.1 Uvod

Operativni načrt ukrepanja ob manjših nesrečah z nevarnimi snovmi nenadnih onesnaženjih vodotokov v občini Gornja Radgona je izdelan v skladu z operativnim načrtom ukrepanja ob manjših nesrečah z nevarnimi snovmi in nenadnih onesnaženjih vodotokov v Pomurju – verzija 1.0

Pri manjših nesrečah z nevarnimi snovmi gre za dogodek, ki je ušel nadzoru pri opravljanju dejavnosti ali opravljanju s sredstvi za delo ter ravnanju z nevarnimi snovmi med proizvodnjo, predelavo, uporabo, skladiščenjem, pretovarjanjem in prevozom. Nenadzorovano uhajanje nevarne snovi v okolje lahko neposredno ogrozi življenje ali zdravje ljudi in živali oziroma povzroči uničenje ali škodo na premoženju in ima škodljive vplive na okolje. Nevarne snovi so snovi, ki so strupene, karcinogene, oksidacijske, dražljive, radioaktivne, kužne, eksplozivne, lahko vnetljive ali povzročajo vžig v stiku z drugimi snovmi.

V operativnem načrtu ukrepanja je dan poudarek na ukrepanju ob manjši nesreči z nevarno snovjo in ukrepanju ob nenadnem onesnaženju vodotokov, s tem da se zagotovi čim hitrejša in čim učinkovitejša ravnanja in ukrepanja, pri čemer naj bi bile negativne posledice v okolju čim manjše.

Operativni načrt ukrepanja zajema vse možne vrste manjših nesreč oziroma dogodkov z nevarnimi snovmi, tudi nenadna onesnaženja vodotokov z le-temi, na območju občine Gornja Radgona, pri katerih je potrebno ukrepanje pooblaščenih gasilskih enot širšega pomena.

1.2 Viri nevarnosti

Dogodke – nesreče po strokovni terminologiji delimo na:

- **pričakovane,**
- **verjetne in**
- **možne.**

Operativni načrt ukrepanja ob manjših nesrečah z nevarnimi snovmi in nenadnem onesnaženju vodotokov se uporablja v primeru, ko pride do **pričakovanih** dogodkov - nesreč, katerih posledice se kažejo kot:

- onesnaženo cestišče, zemljišče,
- onesnažen vodotok, podtalnica,
- onesnaženo ozračje,
- onesnažen kanalizacijski sistem povezan s čistilno napravo
- pretnja onesnaženj,

- poškodbe ljudi in stvari,
- obolenja ljudi in živali,
- požari, eksplozije.

Med najpomembnejše vire ogrožanja štejemo:

- industrijske dejavnosti,
- kmetijstvo,
- prevoz nevarnih snovi po cestah in železnici,
- odlagališča odpadkov,
- druge dogodke, ki jih povzroči človek z nepravilnim ali naklepnim ravnanjem.

Območje pomurske regije je posebej močno ogroženo z nevarnostjo nesreč pri prevozu nevarnih snovi, saj po območju regije poteka močno obremenjena prometnica, ki povezuje Slovenijo in zahodno Evropo z vzhodno Evropo. Nevarnost nesreč z nevarnimi snovmi predstavlja povečan prevoz nevarnih snovi v tranzitu in to ob magistralni Maribor - Dolga vas.

V letu 2000 je meddržavno mejo v Dolgi vasi prestopilo 253.105 tovornih vozil in od tega kar 3.944 tovornih vozil, ki so prevažala nevarne snovi. Da število težkih tovornjakov nenehno narašča, kaže podatek, da je v letu 2002 prestopilo mejo že 308.000 vozil, od tega 4.782 z nevarnimi snovmi. Tovrstni prevozi se še močno povečujejo zaradi uvažanja kurilnega olja iz Madžarske. Ekstremno pa se je število težkih tovornjakov povečalo po 1. maju 2004, torej po vstopu Slovenije in Madžarske v EU. Tako je v letu 2004 zabeleženo 601.624 prestopov meje težkih tovornjakov, kar predstavlja 79% povečanje na leto 2003. Od vstopa obeh držav v EU pa se je izgubila sledljivost prevozov nevarnih snovi. Z umikom carinskih organov z meje teh podatkov več ni. Na območju občine Gornja Radgona se je z odprtjem avtoceste umaknil večji del tovornega in osebnega tranzita, ki je prej obremenjeval magistralko.

Tovornjaki so opremljeni in označeni po ADR-u. Omeniti velja tudi, da vsak tovornjak pravzaprav prevaža tudi do 1000 litrov pogonskega goriva, ki prav tako predstavlja nevarno snov. To so predvsem tovornjaki, ki oskrbujejo lokalne porabnike in bencinske servise.

1.3 Nesreče z nevarnimi snovmi

Do nesreče z nevarnimi snovmi lahko pride:

- pri prevozu nevarnih snovi po cesti in železnici, prometni oziroma železniški nesreči pri prevozu nevarnih snovi, ko zaradi prevrnitve cisterne oziroma poškodbe le-te začne nevarna snov iztekati oziroma uhajati,
- v organizacijah oz. industriji, ki v svojem delovnem procesu uporablja, proizvaja ali skladišči nevarne snovi, nafto in njene derivate ter energetske pline,
- pri nenadzorovanem odlaganju nevarnih snovi in posebnih odpadkov na divjih odlagališčih,
- pri nenadzorovanem izpustu plina in naftnih derivatov iz plinovodov in naftovoda,
- v stanovanjskih zgradbah
- na vodotokih ob naglem onesnaženju zaradi izpusta nevarnih snovi v le-te
- pri drugih dogodkih, ki jih povzroči človek z nepravilnim ali naklepnim ravnanjem.

Od nesreč z nevarnimi snovmi so v občini Gornja Radgona najbolj ogrožena območja ob državni cesti G. Radgona – Grabonoš s priključkom na avtocesto, Benedikt – G. Radgona – Radenci, ob regionalni cesti Podgrad – Apače, kjer se odvija promet tovornih vozil. Do nesreč z nevarnimi snovmi lahko pride tudi v podjetjih, ki uporabljajo pri svojem procesu večje količine nevarnih snovi.

Posledice nesreč z nevarnimi snovmi se okolju kažejo kot:

- problemi s preskrbo pitne vode zaradi kontaminiranosti podtalnice in s tem nevarnost za zdravstveno stanje ljudi in živali,
- problemi s preskrbo hrane za ljudi in živali zaradi kontaminiranosti le-te in s tem nevarnost za zdravstveno stanje ljudi in živali,
- gospodarska škoda zaradi prekinitve proizvodnje mineralne vode (kontaminacija mineralnih vrelic) in gospodarska škoda v termalnih kopališčih zaradi oporečne vode,
- ogroženost zdravja ljudi in živali ob kontaminiranosti zraka z nevarno snovjo,
- verjetnost nastanka verižne nesreče pri nesreči z nevarnimi snovmi je lahko kar precejšnja, npr. ob izpustu oz. izlitju nevarne snovi lahko pride do požara in do eksplozij,
- razlitje oziroma iztekanje nevarnih snovi bi lahko zaradi geološke sestave tal, skozi katero tekočina hitro pronica, ogrozilo podtalnico in s tem bi bila kontaminirana pitna voda, kontaminirani bi bili mineralni in termalni vrelici,

- iztekanje oz. razlitje nevarnih snovi v vodotoke bi le te močno kontaminiralo, uničil bi se rastlinski in živalski svet v vodotoku in ob njem, obenem bi lahko prišlo posredno do kontaminacije podtalnice.

Tovrstne nesreče so največkrat obvladljive z aktivnostmi rednih intervencijskih in drugih služb. Ob nesrečah je potrebno zagotoviti hitro, strokovno in učinkovito ukrepanje, da se prepreči nastanek hujše nesreče oziroma posledic za okolje.

1.3.1 Dosedanji primeri nesreč z nevarnimi snovmi

Doslej na območju občine Gornja Radgona ni bilo hujših nesreč z nevarnimi snovmi, pri katerih je prišlo do iztekanja frakcij naftnih derivatov.

2. OBSEG NAČRTOVANJA

2.1 Temeljne ravni načrtovanja

Na ravni občine Gornja Radgona se ne izdeluje načrt zaščite in reševanja ob nesreči z nevarnimi snovmi, temveč le operativni načrt ukrepanja ob manjši nesreči z nevarnimi snovmi in naglih onesnaženjih vodotokov.

S tem operativnim načrtom ukrepanja se ureja ukrepanje ob manjših nesrečah z nevarnimi snovmi, ki so nastale v podjetjih, ki ne izdelujejo načrtov zaščite in reševanja, med prevozom nevarnih snovi ter naglega onesnaženja vodotokov na območju občine Gornja Radgona.

Tovrstne nesreče so največkrat obvladljive z aktivnostmi rednih intervencijskih in drugih služb. Ob nesrečah je potrebno zagotoviti hitro, strokovno in učinkovito ukrepanje, da se prepreči nastanek hujše nesreče oziroma posledic za okolje.

V operativnem načrtu ukrepanja je definirano tudi ukrepanje ob intervencijah, ki jih povzroči človek z nepravilnim oziroma naklepnim ravnanjem, ki imajo za posledico onesnaženje okolja.

Operativni načrt ukrepanja zajema vse možne vrste manjših nesreč oziroma dogodkov z nevarnimi snovmi, tudi nenadna onesnaženja vodotokov z le-temi, na območju občine Gornja Radgona, pri katerih je potrebno ukrepanje pooblaščenih gasilskih enot širšega pomena.

Operativni načrt ukrepanja ob manjši nesreči z nevarnimi snovmi in naglih onesnaženjih vodotokov izdelajo še upravljalec-i vodovodnega omrežja na območju občine Gornja Radgona in upravljalec čistilne naprave v mestu Gornja Radgona, ki v operativnih načrtih ukrepanja ob manjši nesreči z nevarnimi snovmi in naglih onesnaženjih vodotokov razčlenijo obveščanje in ukrepanje ob navedeni nesreči ter oskrbo s pitno vodo.

2.2 Načela zaščite, reševanja in pomoči

Zaščita, reševanje in pomoč ob nesrečah z nevarnimi snovmi in naglih onesnaženjih vodotokov se organizirajo v skladu z naslednjimi načeli:

- ***Načelo postopnosti pri uporabi sil in sredstev.*** Pri zaščiti in reševanju je dolžnost uporabiti najprej pooblaščenega gasilske enote širšega pomena in le če te ne zadoščajo, se vključijo ostale razpoložljive sile za zaščito, reševanje in pomoč ter pristojne strokovne službe.

- **Načelo preventive.** Občine in država v okviru svojih pristojnosti izvajajo ukrepe, ki zmanjšujejo možnost nastanka nesreč z nevarnimi snovmi in naglih onesnaženj vodotokov, oziroma izvajajo ukrepe, ki zmanjšujejo posledice njihove.
- **Načelo pomoči.** Ob nesreči je vsak dolžan pomagati po svojih močeh in sposobnostih. Vsaka pomoč je načeloma brezplačna.
- **Načelo javnosti.** Občine in država morajo v skladu s pristojnostmi seznaniti prebivalstvo z nevarnostjo nastanka nesreče kot tudi z ukrepi, ki so predvideni za preprečevanje in odpravljanje posledic nesreče.
- **Načelo pravice do varstva.** Po zakonu ima vsak zagotovljeno pravico do varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Tudi ob manjših nesrečah z nevarnimi snovmi ima reševanje človeških življenj prednost pred vsemi drugimi ukrepi.
- **Načelo obveznega izvajanja odločitev.** Vodenje zaščite, reševanja in pomoči temelji na obveznem izvajanju odločitev organov, pristojnih za vodenje.
- **Načelo zakonitosti.** Nihče ni dolžan in ne sme izvesti odločitve, če je očitno, da bi s tem storil kaznivo dejanje ali kršil mednarodno humanitarno pravo.

3. KONCEPT ZAŠČITE REŠEVANJA IN POMOČI OB MANJŠIH NESREČAH Z NEVARNIMI SNOVMI IN NENADNIH ONESNAŽENJH VODOTOKOV

3.1 Temeljne podmene

Varstvo pred posledicami manjše nesreče z nevarnimi snovmi zagotavljajo v okviru svojih pristojnosti organizacije, ki v svojem delovnem procesu uporabljajo, proizvajajo ali skladiščijo nevarne snovi, nafto in njene derivate ter energetske pline, prevozniki, prebivalci kot posamezniki, prebivalci organizirani v prostovoljne reševalne sestave ter druge nevladne organizacije, ki se ukvarjajo z zaščito in reševanjem, javne reševalne službe, podjetja, zavodi in druge organizacije, katerih dejavnost je pomembna za zaščito in reševanje, ter lokalne skupnosti in državni organi, skladno s svojimi pristojnostmi.

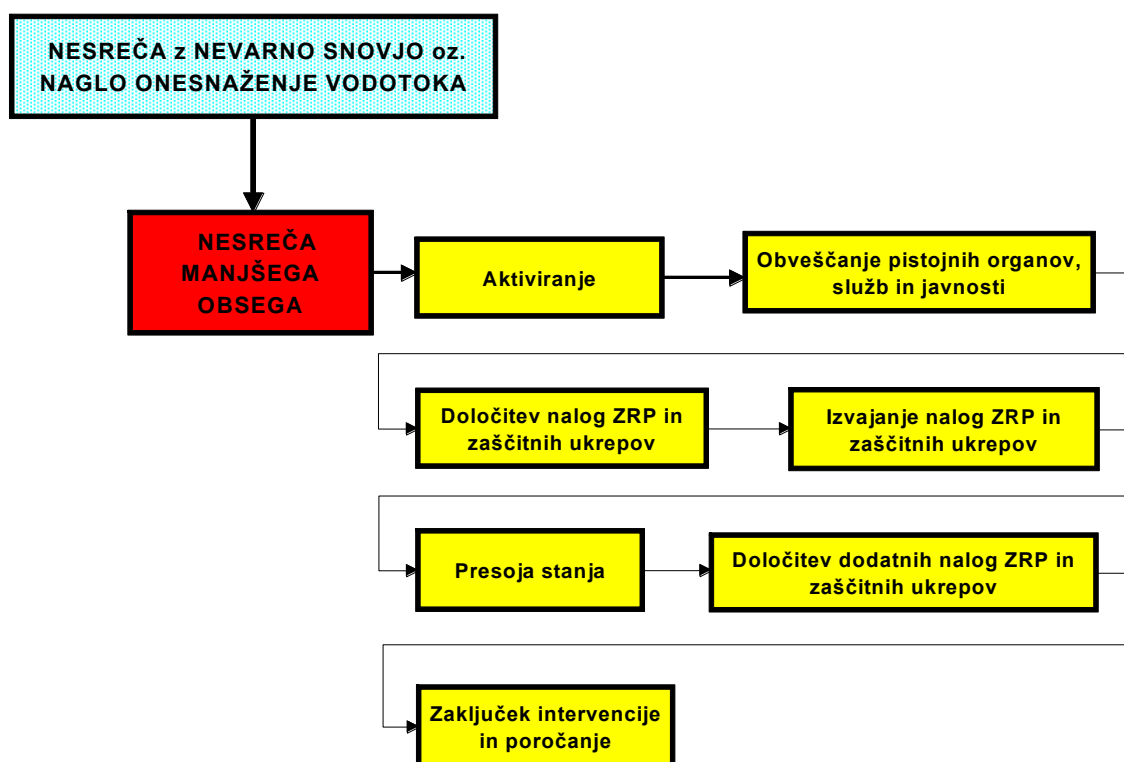
Operativni načrt ukrepanja ob manjši nesreči z nevarnimi snovmi in naglih onesnaženjih vodotokov izdelava s sklepom župana občine Gornja Radgona pooblaščen izdelovalec načrtov zaščite in reševanja.

Ob manjši nesreči z nevarnimi snovmi in naglem onesnaženju vodotokov morajo biti ogroženi prebivalci pravočasno in objektivno obveščeni o nesreči, pričakovanih nevarnostih, možnih posledicah nesreče, nalogah in ukrepih za zmanjšanje in odpravo posledic ter o ravnanju ob nesreči. Informacije o tem pristojni organi sproti dopolnjujejo in objavljajo.

3.2 Zamisel izvedbe zaščite in reševanja

3.2.1 Koncept odziva ob manjši nesreči z nevarnimi snovmi

Koncept odziva ob manjši nesreči z nevarnimi snovmi in naglih onesnaženjih vodotokov temelji na posledicah, ki jih povzročijo omenjene nesreče na ljudeh, naravi in na objektih.

Slika 1.: Koncept odziva ob manjši nesreči z nevarno snovjo oz. naglem onesnaženju vodotoka

3.3 Uporaba operativnega načrta ukrepanja

Operativni načrt ukrepanja ob manjših nesrečah z nevarnimi snovmi in nenadnih onesnaženjih vodotokov se aktivira, ko pride do manjših nesreč z nevarnimi snovmi in nenadnih onesnaženj vodotokov do na območju občine Gornja Radgona.

Odločitev o uporabi operativnega načrta ukrepanja sprejme poveljnik CZ občine.

Za večje nesreče z nevarnimi snovmi se ukrepa v skladu z načrti zaščite in reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi, ki jih izdelujejo gospodarske organizacije iz 6. člena uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja, ogrožene lokalne skupnosti oziroma regijskim načrtom zaščite in reševanja ob nesrečah na nesaniranih vrtinah.

4. UKREPANJE OB MANJŠIH NESREČAH Z NEVARNIMI SNOVMI IN NAGLIH ONESNAŽENJIH VODOTOKOV

DOKUMENTACIJA POSTOPKI	DIAGRAM POTEKA DEJAVNOSTI	PRIMARNA ODGOVORNOST
<p>Ustno ali pisno obvestilo</p>	<p>4.1 OBVESTILO O NESREČI</p>	<p>Povzročitelj Policija Vsak, ki opazi nesrečo</p>
<p>Zapis na elektronskem mediju</p>	<p>4.2 POTREBNO UKREPANJE?</p> <p>NE</p> <p>DA</p>	<p>ReCO Murska Sobota</p>
<p>Zapis na elektronskem mediju</p>	<p>4.3 AKTIVIRANJE</p>	<p>ReCO Murska Sobota</p>
<p>Načrt obveščanja Zapis o obveščanju pravnih in fizičnih oseb</p>	<p>4.4 OBVEŠČANJE O NEVARNOSTIH POVEZANIH Z NEVARNIMI SNOVMI</p>	<p>ReCO Murska Sobota</p>
<p>Rezultati analiz in preiskav Zapisi odrejenih ukrepov</p>	<p>4.5 IZVAJANJE NUJNIH ZAŠČITNIH UKREPOV</p>	<p>Vodja intervencije OGE širšega pomena MEEL, ELME Vodja enote za RKB izvidovanje</p>
<p>Pisni predlogi Zapisniki Odločbe</p>	<p>4.6 PRESOJA STANJA</p>	<p>Vodja intervencije ali pristojni poveljnik CZ DRAVA VGP Ptuj Strokovnjak za nevarne snovi</p>
<p>Poročilo o intervenciji SPIN</p>	<p>4.7 DOLOČITEV DODATNIH REŠEVALNIH NALOG IN ZAŠČITNIH UKREPOV</p>	<p>Vodja intervencije ali pristojni poveljnik CZ DRAVA VGP Ptuj Strokovnjak za nevarne snovi</p>
	<p>4.8 ZAKLJUČEK INTERVENCIJE</p>	<p>Vodja intervencije ali pristojni poveljnik CZ</p>

4.1 Obveščanje o nesreči

4.1.1 Posredovanje podatkov o nesreči

ReCO Murska Sobota (112) obvesti poveljnika CZ občine o nesreči z nevarno snovjo oz. onesnaženju vodotoka.

4.2 Aktiviranje sil in sredstev za zaščito, reševanje in pomoč

Aktiviranje obsega postopke in aktivnosti, s katerimi se sile za zaščito, reševanje in pomoč vpokličejo in vključijo v izvajanje zaščite, reševanja in pomoči. Aktiviranje se izvaja v skladu z načelom postopnosti uporabe sil za zaščito, reševanje in pomoč in v skladu z drugimi načeli zaščite, reševanja in pomoči.

Po prejemu obvestila o nesreči z nevarno snovjo ReCO Murska Sobota **aktivira gasilsko enoto širšega pomena Prostovoljnega gasilskega društva Gornja Radgona**, namenjeno za ukrepanje ob nesrečah z nevarnimi snovmi oz. naglih onesnaženjih vodotokov.

Vodja intervencije po prihodu na kraj nesreče sporoči v ReCO Murska Sobota vrsto in obseg nesreče. Glede na vrsto in obseg nesreče lahko zahteva aktiviranje pristojnih strokovnih služb oziroma strokovnjakov, lahko pa pride tudi do potrebe po silah za zaščito, reševanje in pomoč.

Aktiviranje pristojnih organov in služb za zaščito in reševanje poteka preko ReCO Murska Sobota.

Poveljnik CZ občine lahko na podlagi presoje preko ReCO zaprosi poveljnika CZ za Pomurje za stanje pripravljenosti drugih gasilskih enot širšega pomena ali stanje pripravljenosti drugih regijskih sil za zaščito, reševanje in pomoč – predvsem enote za RKB izvidovanje.

Za zagotavljanje varnosti se aktivira policija, ki zavaruje kraj nesreče, ureja cestni promet za intervencijska vozila, zavaruje območja izvajanja posameznih zaščitno reševalnih nalog in zaščitnih ukrepov.

4.2.1 Pregled organov in organizacij, ki sodelujejo pri izvedbi nalog iz državne pristojnosti na območju regije in občine Gornja Radgona

Sile in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč ter ukrepi ob manjši nesreči z nevarnimi snovmi in nenadnem onesnaženju vodotokov se uporabijo v sorazmerju z ogroženostjo oziroma posledicami nesreče.

Ukrepe za zaščito, reševanje in pomoč ob manjših nesrečah z nevarnimi snovmi in nenadnih onesnaženjih vodotokov izvaja gasilska enota širšega pomena PGD Gornja Radgona, službe Civilne zaščite, prevozniki, javne reševalne službe in druge organizacije pomembne za zaščito, reševanje in pomoč na območju občine.

Enote, službe in organi Civilne zaščite občine ter druge sile za zaščito, reševanje in pomoč izvajajo ukrepe po aktiviranju v kolikor je le-to potrebno.

Za izvajanje zaščite, reševanja in pomoči ob tej nesreči glede na oceno stanja se aktivirajo še naslednje sile:

- Potapljaška zveza Slovenije Podvodna reševalna služba – Reševalna postaja Gornja Radgona (potapljači) – v primeru posredovanja na vodotokih
- DRAVA Vodnogospodarsko podjetje Ptuj – v primeru onesnaženja vodotoka
- strokovnjaki oz. strokovne službe s področja nevarnih snovi,
- ekološki laboratorij z mobilno enoto (ELME),
- mobilna enota ekološkega laboratorija (MEEL),
- pooblašcene organizacije za odvoz nevarnih snovi (Saubermacher Slovenija, idr.)
- Komunala Radgona
- druge organizacije po pogodbi.

ter po potrebi tudi

- Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota
- Reševalna postaja Zdravstvenega doma Gornja Radgona)
- Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota
- druge javne službe.

<i>P - 1</i>	<i>Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite</i>
<i>P - 7</i>	<i>Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje</i>
<i>P - 11</i>	<i>Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov</i>
<i>P - 24</i>	<i>Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju</i>

4.3 Obveščanje pristojnih organov in strokovnih služb

4.3.1 Obveščanje in informiranje pristojnih organov in strokovnih služb

O manjši nesreči z nevarno snovjo oz. naglem onesnaženju vodotokov, ReCO Murska Sobota obvesti pristojne organe in službe na občinski ravni ter CORS. **Takoj potem, ko je ReCO Murska Sobota aktiviral PGD Gornja Radgona, obvesti tudi poveljnika CZ občine.**

Z obveščanjem ostalih začne takoj, ko vodja intervencije z mesta dogodka oziroma nesreče potrdi, da gre za nesrečo z nevarno snovjo.

Če ReCO Murska Sobota od prvega prijavitelja ali od naslednjih prijaviteljev pridobi jasno informacijo o obsegu in vrsti nesreče začne takoj z obveščanjem pristojnih organov in služb.

ReCO Murska Sobota o nevarnosti nesreče z nevarnimi snovmi oz. naglem onesnaženju vodotokov, ki lahko prizadenejo oziroma so prizadele urbano področje, ogrozile življenje ljudi in lahko ali so povzročile večjo materialno škodo, obvešča pristojne organe in službe, ki sodelujejo pri zaščiti, reševanju in pomoči v občini:

- Operativno komunikacijski center PU Murska Sobota
- Odgovorne osebe v regiji:
  - Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami (IRSVNDN),
  - Inšpektorat RS za okolje in prostor – Izpostava Murska Sobota,
  - Zdravstveni inšpektorat RS – Izpostava Murska Sobota,
  - Inšpektorat RS za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo – Izpostava Murska Sobota,
  - ARSO, Urad za povodje Donave, Oddelek porečja Mure Murska Sobota – v primeru onesnaženja vodotokov
  - odgovorno osebo DRAVA VGP Ptuj (pri onesnaženju vodotoka),
  - strokovnjake oz. strokovne službe s področja nevarnih snovi.
- Odgovorne osebe v občini, kjer se je zgodila nesreča:
  - župana ali drugo osebo, ki jo določi župan,
  - Komunala Radgona (vodovod, kanalizacija, občinske ceste idr.).

V ta namen se ReCO Murska Sobota dostavi ta operativni načrt in izvlečki občinskih operativnih dokumentov za obveščanje, opozarjanje in alarmiranje, ki so sestavni del načrtov zaščite in reševanja.

ReCO Murska Sobota o nesreči z nevarnimi snovmi obvesti poveljnika CZ. Na zahtevo vodje intervencije ReCO obvešča še druge inšpekcijske službe, če se ugotovi, da so potrebne na kraju nesreče.

Pri obveščanju inšpekcijskih služb se inšpektorje obvešča glede na to, kje se je nesreča zgodila (kmetijsko zemljišče, vodotok, ogroženo zdravje ljudi, ...), v vsakem primeru pa se obvešča inšpektorja IRSVNDN ter inšpektorja za okolje in prostor.

Javne komunalne službe se obvešča v primeru nesreče v bližini vodnih zajetij in v primerih, ko je v nesreči prišlo do poškodb na in ob komunalni infrastrukturi. V primeru, da gre za nesrečo z nevarno snovjo na območju vodotokov in drugih vodnih površin pa se dodatno obvešča še podjetje VGP Drava Ptuj.

Če pride do večjega izliva nevarne snovi in vodja reševalne intervencije oceni, da potrebuje pomoč strokovnjaka za nevarne snovi na kraju nesreče, preko ReCO Murska Sobota zaprosi za pomoč strokovnjaka.

<i>P - 1</i>	<i>Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite</i>
<i>P - 15</i>	<i>Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči</i>
<i>P - 24</i>	<i>Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju</i>

4.3.2 Obveščanje javnosti

Obveščanje javnosti ob manjši nesreči z nevarno snovjo oz. nenadnem onesnaženju vodotokov pomeni seznanitev prebivalcev s stanjem, ki je nastalo kot posledica nesreče ter pripravami in izvajanjem zaščitnih ukrepov, če je to potrebno.

V kolikor vodja intervencije presodi, da je potrebno takojšnje obveščanje ogroženega prebivalstva obvesti ReCO Murska Sobota ter prebivalstvo na lokalno običajne načine.

Obveščanje javnosti zajema:

- obveščanje ogroženega in prizadetega prebivalstva,
- obveščanje širše javnosti.

Obveščanje **ogroženega oziroma prizadetega prebivalstva** je v pristojnosti lokalne skupnosti, postopki obveščanja pa so določeni z občinskimi načrti zaščite in reševanja. Poudarek mora biti na izvajanju zaščitnih ukrepov za prebivalce, ki bi jih morali izvajati, če bi prišlo do uhajanja nevarnih snovi v okolje.

Za obveščanje **širše javnosti** so pristojni:

- vodja reševalne intervencije,
- župan ali poveljnik CZ občine ali druga oseba, ki jo župan pooblasti (nevarnosti za ljudi, zaščitni ukrepi, izvajanje nalog zaščite, reševanja in pomoči v lokalni skupnosti),
- poveljnik CZ za Pomurje ali oseba, ki jo pooblasti, kadar nesreča prizadene več občin v regiji,

- pooblaščen predstavnik organizacije ali podjetja, v katerem se je zgodila nesreča
v okviru svojih pooblastil in pristojnosti.

P - 18	<i>Seznam medijev, ko bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov</i>
--------	--

4.4 Izvajanje nalog zaščite in reševanja ter nujnih zaščitnih ukrepov

DOKUMENTACIJA POSTOPKI	DIAGRAM POTEKA DEJAVNOSTI	PRIMARNA ODGOVORNOST
Delovni nalog za vodjo intervencije	4.4.1. ZAVAROVANJE KRAJA NESREČE	Vodja intervencije ali pristojni poveljnik CZ Policija Povzročitelj
Aplikacija NevSnov	4.4.2 IDENTIFIKACIJA NEVARNIH SNOVI	Vodja intervencije OGE širšega pomena ELME, MEEL
Odločitev	4.4.3 ODLOČANJE O NUJNIH ZAŠČITNIH UKREPIH	Vodja intervencije Strokovnjak za nevarne snovi DRAVA VGP Ptuj
	4.4.4 POŽARNO VARNOSTNI UKREPII	Vodja intervencije OGE širšega pomena
	4.4.5 TEHNIČNO-REŠEVALNI UKREPI	Vodja intervencije OGE širšega pomena
	4.4.6 EVAKUACIJA LJUDI IN DOBRIN ZAKLANJANJE	Vodja intervencije Policija
	4.4.7 NUJNA DEKONTAMINACIJA LJUDI IN OKOLJA	Vodja intervencije OGE širšega pomena
Poročilo o intervenciji	4.4.8 ZAKLJUČEK INTERVENCIJE IN SPREMLJANJE STANJA	Vodja intervencije

Intervencija je organizirano posredovanje ene ali več reševalnih enot oziroma služb pri zaščiti, reševanju ljudi in premoženja, kulturne dediščine in okolja ter za preprečevanje nadaljnje škode in drugih posledic nesreče. Intervencija je končana, ko je odstranjena neposredna nevarnost za življenje ali zdravje ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine in okolja in ko je odstranjena ali zmanjšana nevarnost nastajanja nadaljnje škode.

PGD Gornja Radgona razpolaga za neposredno intervencijo ob onesnaženju vodotokov in drugih vodnih površin z ustrezno opremo (oljna zavesa, skimer, absorpcijska sredstva, čepi idr.) PGD Gornja Radgona. Za morebitno dodatno pomoč se preko ReCO zaprosi za aktiviranje PIGE Eko Nafta Lendava.

Poleg gasilske enote širšega pomena se ob nesrečah z nevarnimi snovmi ob nesreči največkrat vključi še policijo, intervencijsko enoto cestnega podjetja, Komunalo Radgona, prevoznike, lokalna prostovoljna gasilska društva, ipd.

Vodja intervencije ima za pomoč pri ugotavljanju vrste nevarne snovi v nesreči in sprejemanju odločitve o potrebnih zaščitnih ukrepih, na razpolago bazo nevarnih snovi, ki mu je dostopna iz ReCO Murska Sobota oziroma iz baze gasilske enote.

Če se na kraju nesreče ne da ugotoviti, katera vrsta nevarne snovi je v nesreči, vodja intervencije zahteva od ReCO Murska Sobota, da aktivira ustrezni ali najbližji mobilni ekološki laboratorij (MEEL, ELME) zaradi identifikacije nevarne snovi.

Ob nesreči, ko nevarna snov ogroža ali prizadene podtalnico oz. vodne površine, izvajajo nujno nevtralizacijo snovi ter preprečujejo oziroma skušajo omejiti območje onesnaženja PGD Gornja Radgon, s svetovanjem pa mora sodelovati tudi strokovnjak VGP Drava Ptuj oz. drugi strokovnjak za nevarne snovi.

V kolikor vodja intervencije presodi, da ima nevarna snov lahko škodljive posledice za ljudi in okolje v bližini, predlaga izvajanje ustreznih zaščitnih ukrepov.

Ob naravni ali drugi nesreči pristojni poveljnik CZ oziroma vodja intervencije zagotavlja, operaterjem sistema javne stacionarne in mobilne telefonije, dostope do komunikacijskih objektov, ki so v okvari na območjih nesreče (intervencije), do odprave napak in ponovne vzpostavitve delovanja.

<i>P - 1</i>	<i>Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite</i>
<i>P - 7</i>	<i>Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje</i>
<i>P - 11</i>	<i>Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov</i>
<i>P - 24</i>	<i>Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju</i>
<i>P - 1201</i>	<i>Pregled podatkov o zaščitno-reševalni opremi operativne gasilske enote širšega pomena PGD G.Radgona za nesreče z nevarnimi snovmi</i>

D - 2	<i>Načrt občine za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ občine</i>
D - 22	<i>Načrt dejavnosti</i>
D - 64	<i>Načrt aktiviranja občinskih sil in sredstev zaščite, reševanja in pomoči</i>

4.4.1 Požarno varnostni ukrepi in tehnično reševanje

Naloge gašenja in tehničnega reševanja ob nesreči z nevarno snovjo izvajajo:

- gasilska enota širšega pomena
- pristojna lokalna prostovoljna gasilska društva za požarno varnostne ukrepe

Naloge gasilskih enot so:

- preprečevanje nastanka požarov in eksplozij
- gašenje požarov in reševanje ob požarih in eksplozijah
- reševanje ukleščenih voznikov in sopotnikov
- sodelovanje pri prenosu poškodovanih s kraja nesreče
- izvajanje intervencij pri prevozu nevarnega blaga
- preprečevanje nadaljnjega iztekanja nevarnih snovi
- pomoč pri odstranjevanju onesnažene zemljine
- tesnitev odprtih na kanalizacijskem sistemu
- prestrezanje in preprečevanje širjenja nevarne snovi na vodah.

Za prevoz poškodovanih reševalne službe lahko zahtevajo aktiviranje sil in helikopterjev Slovenske vojske in Policije.

P - 11	<i>Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov</i>
--------	--

4.4.2 Evakuacija ogroženega prebivalstva ter zaklanjanje oziroma zadrževanje v zaprtih prostorih

Ta ukrep se izvaja v primeru, kadar pride do uhajanja nevarne snovi v okolje oziroma ozračje in je ogroženo prebivalstvo. Evakuacijo lahko odredi vodja intervencije, ko je po njegovi oceni to nujno potrebno. Za izvajanje evakuacije je odgovoren vodja intervencije oziroma župan občine in se izvaja po načrtu evakuacije lokalne skupnosti. V kolikor pride do uhajanja nevarnih snovi v ozračje, oziroma, če nastajajo škodljivi plini ob požaru, se lahko odredi ukrep zaklanjanja ali se priporoči zadrževanje v zaprtih prostorih.

4.4.3 RKB dekontaminacija

Ob nesreči z nevarno snovjo mora prevoznik zavarovati kraj nesreče, preprečiti uhajanje ali iztekanje nevarne snovi, pobrati ali odstraniti na za to določen prostor nevarno snov oziroma na drug način poskrbeti, da ni več nevarnosti. O nesreči mora obvestiti ReCO Murska Sobota ali OKC PU Murska Sobota.

Če sam ne more zavarovati kraja nesreče in odstraniti nevarne snovi, mora takoj poklicati **ReCO Murska Sobota (112)** ali **OKC PU Murska Sobota (113)**.

Ob nesreči, ko nevarna snov ogroža ali prizadene podtalnico, gozdne ali vodne površine, izvajajo nujno nevtralizacijo snovi ter preprečujejo oziroma skuša omejiti območje onesnaženja gasilska enota širšega pomena PGD Gornja Radgona, s svetovanjem pa sodeluje tudi strokovnjak VGP Drava Ptuj oz. drugi strokovnjaki za nevarne snovi.

V primeru, ko nevarna snov ogroža kanalizacijski sistem in čistilno napravo, se takoj obvesti dežurnega upravljalca kanalizacijskega sistema v občini.

V primeru, da na kraju nesreče ni mogoče ugotoviti, za katero vrsto nevarne snovi gre, vodja intervencije zaprosi za aktiviranje mobilne ekipe ekološkega laboratorija.

<i>P - 3</i>	<i>Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč</i>
<i>P - 24</i>	<i>Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju</i>

4.5 Zaključek intervencije

Intervencija se zaključi, ko vodja intervencije ugotovi, da ni več nevarnosti za širjenje nevarne snovi v okolje ter, da ne obstaja nevarnost požara ali eksplozije in so zagotovljeni osnovni pogoji za življenje, če so bili ogroženi.

OPOMBA:

V SKLOP NUJNIH INTERVENCIJ OB NESREČAH Z NEVARNIMI SNOVMI NE SODI ODSTRANJEVANJE NEVARNIH ODPADNIH SNOVI, KI NE PREDSTAVLJAJO NEPOSREDNE NEVARNOSTI ZA OKOLJE IN PREBIVALCE
(npr. zaprti sodi).

Postopki v takih primerih so naslednji:

ReCO Murska Sobota o najdbi nevarne snovi obvesti gasilsko enoto širšega pomena PGD Gornja Radgona, ki intervenira ter na mestu najdbe ugotovi, ali obstaja nevarnost za onesnaženje okolja.

V kolikor ne obstaja neposredna nevarnost za okolje in prebivalce, ReCO Murska Sobota, po ukrepanju gasilske enote širšega pomena, o najdbi nevarnih odpadkov obvesti pristojno občinsko službo, župana oziroma osebo, ki jo je župan pooblastil, OKC Murska Sobota ter pristojne inšpekcijske službe.

Stroške odstranitve odpadkov krije lastnik nevarnih odpadnih snovi oziroma občina Gornja Radgona in v nadaljevanju skuša ugotoviti povzročitelja.

5. RAZLAGA POJMOV IN SEZNAM OKRAJŠAV

5.1 Razlaga pojmov

Nevarna snov je vsaka snov v trdnem, plinastem ali tekočem stanju, ki v primeru, če nenadzorovano prodre v okolje, neposredno ogrozi življenje ali zdravje ljudi in živali oziroma povzroči uničenje ali škodo na premoženju ter ima škodljive vplive na okolje. Nevarne snovi so predvsem tiste, ki so strupene, karcinogene, jedke, oksidacijske in dražljive, radioaktivne, kužne, eksplozivne, lahko vnetljive ali povzročajo vžig v stiku z drugimi snovmi.

Ekološka nesreča je tudi okoljska nesreča po predpisih o varstvu okolja, ki jo povzroči nenadzorovan ali nepredviden dogodek, ki je nastal zaradi posega v okolje in ki posledično ogrozi življenje ali zdravje ljudi oziroma kakovost okolja.

5.2 Seznam okrajšav

ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
CZ	Civilna zaščita
ELME	Ekološki laboratorij z mobilno enoto
IRSVNDN	Inšpektorat RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
MEEL	Mobilna enota ekološkega laboratorija
OKC PU	Operativno komunikacijski center Policijske uprave
PRS	Podvodna reševalna služba
PGD	Prostovoljno gasilsko društvo
PZS	Potapljaška zveza Slovenije
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB	Radiološka, kemična in biološka
VGP	Vodno gospodarsko podjetje

6. SEZNAM PRILOG IN DODATKOV

6.1 Skupne priloge

št. priloge	Ime priloge
P - 1	Podatki o poveljniku, namestniku poveljnika in članih štaba civilne zaščite
P - 3	Pregled sil za zaščito, reševanje in pomoč
P - 6	Pregled osebne in skupne opreme ter sredstev pripadnikov enot za zaščito, reševanje in pomoč
P - 7	Pregled javnih in drugih služb, ki opravljajo dejavnosti pomembne za zaščito in reševanje
P - 10	Pregled gradbenih organizacij
P - 11	Pregled gasilskih enot s podatki o poveljnikih in namestnikih poveljnikov
P - 15	Podatki o odgovornih osebah, ki se jih obvešča o nesreči
P - 18	Seznam medijev, ko bodo posredovala obvestila o izvedenem alarmiranju in naloge za izvajanje zaščitnih ukrepov
P - 52	Pregled enot, služb in drugih operativnih sestavov društev in drugih nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri reševanju

6.2 Posebne priloge

št. priloge	Ime priloge
P - 1201	Pregled podatkov o zaščitno-reševalni opremi operativne gasilske enote širšega pomena PGD G.Radgona za nesreče z nevarnimi snovmi
P - 1203	Sklep o sprejemu načrta ukrepanja ob manjši nesreči z nevarnimi snovmi in naglem onesnaženju vodotokov v občini Gornja Radgona
P - 1204	Seznam organov, služb, organizacij in oseb seznanjenih z načrtom ukrepanja ob manjši nesreči z nevarnimi snovmi in naglem onesnaženju vodotokov
P - 1205	Evidenca sprememb in dopolnitev načrta zaščite in reševanja ob manjši nesreči z nevarnimi snovmi in naglem onesnaženju vodotokov v občini Gornja Radgona

6.3 Skupni dodatki

Št. dodatka	Ime dodatka
<i>D - 2</i>	<i>Načrt občine za zagotovitev prostorskih in drugih pogojev za delo poveljnika CZ in Štaba CZ občine</i>
<i>D - 4</i>	<i>Načrt zagotavljanja zvez ob nesreči</i>
<i>D - 7</i>	<i>Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči</i>
<i>D - 14</i>	<i>Vzorec odredbe o aktiviranju sil in sredstev za ZRP</i>
<i>D - 22</i>	<i>Načrt dejavnosti</i>
<i>D - 39</i>	<i>Program usposabljanja, urjenja in vaj</i>
<i>D - 40</i>	<i>Navodilo za razdelitev in vzdrževanje načrta zaščite in reševanja</i>
<i>D - 64</i>	<i>Načrt aktiviranja občinskih sil in sredstev zaščite, reševanja in pomoči</i>

6.4 Posebni dodatki

Št. dodatka	Ime dodatka
<i>D - 1201</i>	<i>Navodilo prebivalcem za ravnanje ob nesreči z nevarnimi snovmi in naglem onesnaženju vodotokov</i>